
ЗАЈЕДНИЧКА ПОЗИЦИЈА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ
Поглавље 9: Финансијске услуге

Заједничка Позиција ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Поглавље 9: Финансијске услуге

Ова позиција Европске уније заснива се на својој општој позицији за конференцију о приступању Србије (CONF-RS 1/14), и подлеже преговарачким принципима усвојеним том приликом, а посебно:

- било који став који је изразила било која страна о неком поглављу преговора неће ни на који начин прејудуцирати став који се може заузети у односу на друга поглавља;
- споразуми - чак и делимични споразуми - постигнути током преговора о поглављима која ће се испитивати сукцесивно, не могу се сматрати коначнима све док се не успостави општи споразум;

као и захтеви наведени у тачкама 23, 28, 42 и 47 Преговарачког оквира.

ЕУ охрабрује Србију да настави процес усклађивања са *правним тековинама* и његовим делотворним спровођењем и применом, и да генерално, и пре приступања, развије политике и инструменте што ближе онима у Европској унији.

ЕУ примећује да Србија, у својој преговарачкој позицији CONF-RS 15/17, прихвата правне *тековине* из поглавља 9, које су на снази од 1. јануара 2017. године, и да Србија изјављује да ће бити спремна да их спроведе до дана приступања Европској унији.

Регулатива у области финансијских услуга се убрзано развија током протеклих година. У току је увођење нових *правних тековина*. Преглед стања и оцена која следи односе се на време подношења овог извештаја.

Банке и финансијски конгломерати

ЕУ примећује да је Србија достигла задовољавајући ниво усклађености са захтевима *правних тековина* кад се ради о банкама и финансијским конгломератима тако да преговори могу почети.

Правила Србије за инвестиционе фирме и кредитне институције су у складу са правилима Базела II. Недавно је почело усклађивање са правилима Базела III. До сада је постигнуто само делимично усклађивање с Директивом о капиталним захтевима IV (Директива 2013/36/EУ), док усклађивање с Уредбом о капиталним захтевима (Уредба 575/2013/EУ) тек треба да почне. Оквир о допунском надзору финансијских конгломерата још није транспонован.

Законодавство које уређује област система за осигурање депозита треба у потпуности да се транспонује, а очекује се даље усклађивање у неколико главних области, у складу са Директивом о системима за осигурање депозита (Директива 2014/49/EУ) у погледу нивоа покривености осигураних депозита и обрачуна доприноса банака системима осигурања депозита. Што се тиче реорганизације и ликвидације кредитних институција, важне одредбе *правних тековина* о процедурама сарадње са државама чланицама тек треба да се транспонују.

ЕУ примећује напредак који је Србија постигла током протеклих година у побољшању свог финансијског регулаторног оквира и капацитета пруденцијалног надзора, али су потребни додатни напори како би се побољшао укупни административни и извршни капацитет заједно са квалитетом банкарског надзора.

Иако је српско законодавство о опоравку и санацији банака делимично у складу са Директивом о опоравку и санацији банака (Директива 2014/59/EУ), забележено је неколико области које се могу побољшати како би се постигло потпуно преношење. Неке од главних области које треба побољшати укључују потребу за поједностављењем процеса опоравка и санације и успостављање засебног споразума о финансирању за фонд за санације, као и одредбе о сарадњи између држава чланица ЕУ и трећих земаља.

ЕУ примећује да је ниво административних капацитета Народне банке Србије (НБС) одговарајући за тренутне задатке. Међутим, с обзиром на приступање, његове све веће одговорности и будуће обавезе које проистичу из примене недавно усвојених *правних тековина* Европске уније захтевају даљу надоградњу техничке експертизе, надзорних система и пракси, као и система информационих технологија, како би се осигурао делотворан и поуздан пруденцијални надзор. Значај блиске сарадње НБС са регулаторним телима држава чланица ЕУ и региона ће се појачати у овом процесу.

ЕУ констатује да ће Србија покренути процедуру за именовање својих посматрача у три европска надзорна регулаторна органа – Европски регулаторни орган за банкарство (ЕБА), Европски регулаторни орган за хартије од вредности и тржишта (ЕСМА) и Европски регулаторни орган за осигурање и пензије (ЕИОПА) пред ЕУ приступање.

У домену малопродајних финансијских услуга и плаћања, усклађивање са Директивом о платном промету (Директива 2014/92/ЕУ), ревидираном Директивом о платним услугама (Директива (ЕУ) 2015/2366) и Директивом о хипотекарним кредитима (Директива 2014/17/ЕУ) ће бити од посебне важности.

Осигурање и струковне пензије

ЕУ констатује да Србија делимично примењује *правне тековине* у овој области. Србија се у великој мери придржава правила Солвентности I, укључујући и животно осигурање. Потребно је да почне са радом ка потпуној усклађености са Солвентношћу II.

ЕУ наводи да је Србија остварила напредак у усклађивању са специфичним захтевима *правних тековина* за реосигурање, посредовање у осигурању и осигурање моторних возила, али је потребно даље радити. У области реосигурања, Србија треба да укине ограничења слободе оснивања и слободе пружања услуга и да се усклади са Директивом 2008/37/ЕЗ о реосигурању, у погледу спроведбених овлашћења поверених Комисији. Она такође треба да се усклади у области допунског надзора група осигурања. У области посредовања у осигурању, Србија треба да усклади своје законодавство са новом Директивом о дистрибуцији осигурања (ИДД) (Директива 2016/97/ЕУ). За осигурање моторних возила, разлика у висини износа минималне суме код осигурања мора бити елиминисана.

ЕУ констатује да је Србија делимично усклађена са *правним тековинама* о пензијама и надзору институција за пензионо осигурање. Потребно је предузети кораке ка потпуној усклађености, фокусирајући се на укључивање прекограничних активности.

ЕУ примећује да у циљу потпуног усклађивања са *правним тековинама ЕУ* на годишњим и консолидованим рачунима, Србија треба да унапреди спроведбено законодавство, посебно кад се ради о садржини рачуна.

ЕУ констатује да Србија у великој мери примећује Директиву 2001/17/ЕЗ о реорганизацији и ликвидацији друштава за осигурање. Међутим, потребно је усвојити законодавство како би се правила о ликвидацији која се тичу односа са ЕУ ускладила са надлежним органима других држава чланица и оградницама трећих земаља.

Што се тиче административних капацитета у овој области, Сектор за надзор осигурања НБС треба да одржава добар ниво људских ресурса и предузме неопходне кораке како би се запосленима обезбедила одговарајућа обука у погледу развоја тржишта и примене захтева Солвентности II. Надзори осигуравајућих друштава на лицу места и на терену морају се редовно наставити.

Инфраструктура финансијског тржишта

ЕУ сматра да је Србија достигла разуман ниво усклађености у области инфраструктуре финансијског тржишта и да делимично примећује *правне тековине* у овој области.

ЕУ напомиње да је ради усклађивања са *правним тековинама* о **коначности поравнања** у платним системима и системима поравнања хартија од вредности, потребно да се даље законодавство усредсреди на утврђивање услова и начина надзорне улоге НБС, као и на усвајање правила ЕУ о системима поравнања хартија од вредности.

Што се тиче аранжмана **финансијског обезбеђења**, ЕУ напомиње да ће Србија морати да измени законе о тржишту капитала, о заложном праву на покретним стварима и о стечају.

Поред тога, Србија ће морати да почне да испуњава захтеве Уредбе (ЕУ) бр. 648/2012 о изведеним финансијским инструментима, централним другим уговорним странама и трговинским депозитарима (ЕМИР). Упркос чињеници да захтеви за централне друге уговорне стране (ССР) и трговинске депозитаре можда нису директно релевантни због недостатка такве инфраструктуре у Србији, захтеви ЕУ морају се применити на потенцијалне будуће кориснике изведених финансијских инструмената.

Србија ће такође морати да испуни захтеве Уредбе (ЕУ) бр. 909/2014 о побољшању поравнања хартија од вредности у Европској унији и централним регистрима хартија од вредности (ЦСДР) и захтеве Уредбе (ЕУ) бр. 2015/2365 о транспарентности послова са хартијама од вредности и поновног коришћења.

Тржишта хартија од вредности и инвестиционе услуге

ЕУ примећује да је Србија достигла задовољавајући ниво усклађености за тржишта хартија од вредности и инвестиционе услуге за отварање преговора и делимично примењује *правне тековине* у овој области.

ЕУ наглашава да Србија треба да предузме кораке ка потпуној усклађености са *правним тековинама* за **тржишта финансијских инструмената (МиФИД)** транспонованем повезаних спроведбених директива и уредби. Поред тога, Србија ће морати да се усклади са новим оквиром МиФИД према Директиви 2014/65/ЕУ (МиФИД II), Уредби (ЕУ) бр. 600/2014 (МиФИР) и њиховим актима које треба применити.

ЕУ примећује да је у погледу *правних тековина* у **домену проспеката**, Србија у великој мери усклађена. Потпуно усклађивање ће морати да обухвати прекограничне активности и спољна питања, као и инкриминацију покушаја незаконитог поступања. Директиву 2010/73/ЕУ о проспектима која мења Директиве 2003/71/ЕЗ и 2004/109/ЕЗ треба пренети, као и нову **Уредбу (ЕУ) 2017/1129 која се примењује од јула 2019. године.**

ЕУ сматра да је Србија достигла добар ниво усклађености са Директивом 2003/6/ЕЗ о **злоупотреби тржишта**. Потребно је предузети кораке ка потпуној усклађености преношењем Директиве 2014/57/ЕУ о кривичним санкцијама за злоупотребу тржишта и усклађивање са Уредбом (ЕУ) бр. 596/2014 о злоупотреби тржишта (МАР).

Што се тиче **обештећења инвеститора**, Србија је делимично усклађена са Директивом 97/9/ЕЗ о системима за обештећење инвеститора треба да обезбеди потпуно усклађивање са скорашњим ЕУ изменама постојећег законодавства.

Србија ће такође морати да примени захтеве Уредбе (ЕУ) бр. 236/2012 о продаји на кратко и одређеним аспектима кредитних свопова за случај неизвршења обавезе.

Од јуна 2016. године, ЕУ је такође развила нови оквир према **Уредби о референтним вредностима** (Уредба (ЕУ) 2016/1011) ради заштите тачности и интегритета референтних вредности. Србија треба да тежи да испоштује релевантне мере као део вежбе усклађивања.

ЕУ примећује да је Србија делимично усклађена са *правним тековинама ЕУ* о подухватима за колективноинвестирање у преносиве хартије од вредности (УЦИТС). Србија ће морати да дозволи прекогранична спајања. Такође ће морати да се усклади са Директивом 2011/61/ЕУ о менаџерима алтернативних инвестиционих фондова и да испуни захтеве Уредбе (ЕУ) 345/2013 о европским фондовима ризичног капитала, Уредбе (ЕУ) 346/2013 о европским фондовима за социјално предузетништво и Уредбе (ЕУ) 2015/760 о европским дугорочним инвестиционим фондовима. Иако тренутно нема таквих фондова у земљи, Србија треба да припреми испуњавање својих обавеза ако постане држава чланица домаћин за било који од ових фондова. Такође ће морати да усклади своје законодавство са Уредбом (ЕУ) бр. 1286/2014 о документима са кључним информацијама о структурираним инвестиционим производима за мале инвеститоре и инвестиционим производима по основу осигурања (ПРИИП).

ЕУ примећује да је Комисија за хартије од вредности Републике Србије добро опремљена за испуњавање текућих регулаторних и надзорних функција. Међутим, укупни административни и институционални капацитети ће морати да се даље ојачају како би се могле проширити одговорности које нове *правне тековине* подразумевају.

* * *

ЗАКЉУЧЦИ

Имајући у виду садашње стање припрема Србије, ЕУ примећује да, под условом да Србија мора да настави да напредује у усклађивању са *правним тековинама* и примени истих које су покривене поглављем Финансијских услуга, ово поглавље може бити привремено затворено само када ЕУ исказе сагласност да су испуњена следећа мерила:

- Србија показује напредни ниво усклађености са *правним тековинама* у области банкарских и финансијских конгломерата, посебно у погледу капиталних захтева, надзора финансијских конгломерата, осигурања депозита и реорганизације и ликвидације кредитних институција и показује да ће бити спремна за спровођење *правних тековина* од дана приступања;
- Србија показује напредан ниво усклађености са *правним тековинама* у области осигурања и струковних пензија, посебно у погледу животног осигурања, реосигурања, посредовања у осигурању, осигурања моторних возила, Солвентности II и Директиве о активностима и надзору институција за струковно пензијско осигурање (ИОРП) и показује да ће бити спремна за спровођење *правних тековина* од дана приступања;
- Србија показује напредан степен усклађености са *правним тековинама* у области инфраструктуре финансијског тржишта, посебно у погледу коначности поравнања и аранжмана финансијских обезбеђења, и показује да ће бити спремна за спровођење *правних тековина* од дана приступања;
- Србија показује напредан ниво усклађености са *правним тековинама ЕУ* у области тржишта хартија од вредности и инвестиционих услуга, посебно у погледу Директиве о тржиштима финансијских инструмената (МиФИД), проспеката, транспарентности и злоупотребе тржишта, и показује да ће бити спремна за спровођење *правних тековина* од дана приступања;
- Србија показује стабилност и независност регулаторних и надзорних институција са адекватним административним капацитетима за спровођење и примену *правних тековина* у области финансијских услуга.

Надгледање напретка у усклађивању и спровођењу *правних тековина* ће се наставити током преговора. ЕУ наглашава да ће посебну пажњу посветити праћењу свих горе наведених специфичних питања у циљу осигурања административних капацитета Србије за имплементацију законодавства у области финансијских услуга. Посебну пажњу треба посветити везама између овог поглавља и других преговарачких поглавља. Коначна оцена усклађености српског законодавства са *правним тековинама* и њеног капацитета за и спровођење може се извршити само у каснијој фази преговора. Поред свих информација које ЕУ може захтевати за преговоре у овом поглављу и које треба доставити Конференцији, ЕУ позива Србију да редовно доставља детаљне писане информације Савету за стабилизацију и придруживање о напретку у спровођењу правних тековина.

Имајући у виду све горе наведено, Конференција ће се морати вратити на ово поглавље у одговарајућем тренутку.

Надаље, ЕУ подсећа да ће бити нових *правних тековина* између 1. јануара 2017. године и завршетка преговора.
